

Asianumero 651/10.02.03/2022

Aluenumero 633400

Paciuksentie

Asemakaava

65. kaupunginosa, Högnäs

Katualueet

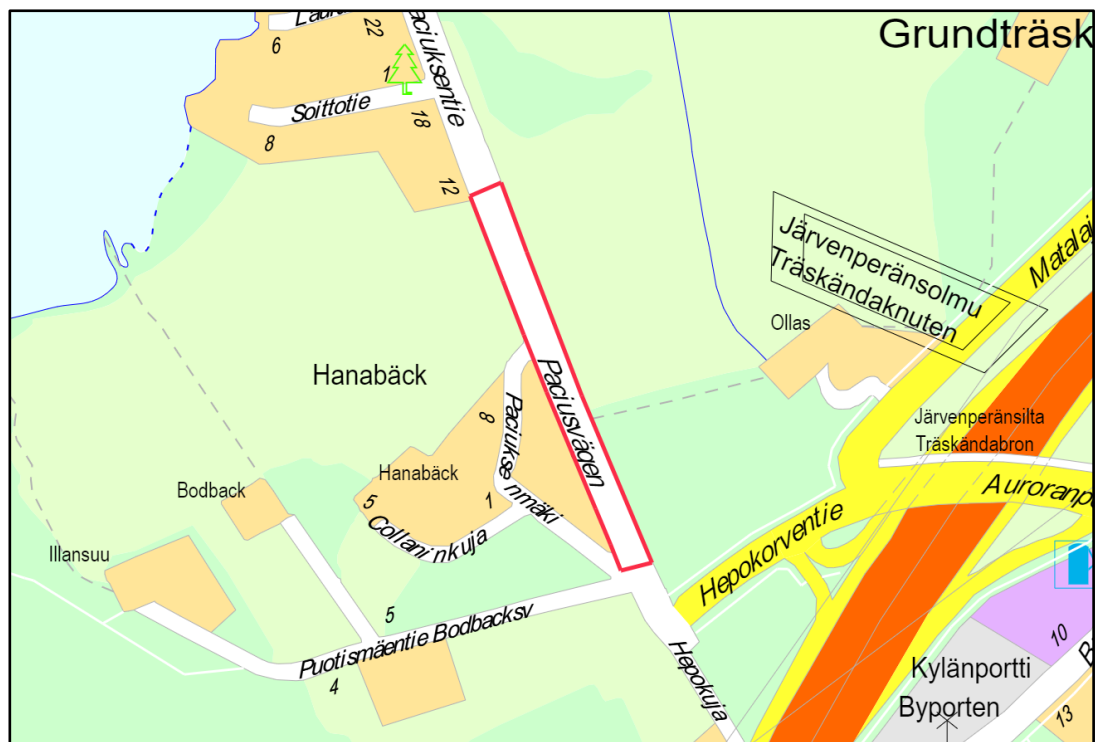
Asemakaavan selostus

Kaavaselostus koskee Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksessa laadittua asemakaavaa, piirustusnumero 7458.

Sijainti

Suunnitelalue sijaitsee Vanha-Espoon suuralueella, Högnäsin kaupunginosassa.

Suunnittelualueen likimääräinen sijainti Espoon opaskarttapohjalla esitettynä:

Kuva 1. Suunnittelualueen likimääräinen sijainti Espoon opaskarttapohjalla esitettynä.

Vireilletulo

Kaavan vireilletulosta on tiedotettu osallisille lähetetyllä, 21.2.2022 päivättyllä, valmisteluaineiston kuulemiskirjeellä.

Laatija

Espoon kaupunki

Y-tunnus 0101263–6

Kaupunkisuunnittelukeskus

Asemakaavoituksen palvelualue

Käyntiosoite: Tekniikantie 15

Postiosoite: PL 43, 02070 ESPOON KAUPUNKI

Valmistelijat:

Juha Miettinen, asemakaavainsinööri, puh. 040 508 9198

Valtteri Nurminen, suunnitteluinsinööri

Kati Vuorinen, suunnitteluinsinööri

Anja Karhula, maisema-arkkitehti

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Sisällysluettelo

1	Tiivistelmä	5
1.1	Alueen nykytila	5
1.2	Asemakaavan sisältö ja mitoitus	5
1.3	Suunnittelun vaiheet	5
2	Lähtökohdat	5
2.1	Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet	5
2.1.1	Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen	6
2.1.2	Tehokas liikennejärjestelmä	6
2.1.3	Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	6
2.1.4	Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat	6
2.1.5	Uusiutumiskykyinen energiahuolto	6
2.2	Maakuntakaava	6
2.3	Yleiskaava	8
2.4	Asemakaava	10
2.5	Rakennusjärjestys	10
2.6	Rakennuskiellot	10
2.7	Pohjakartta	10
2.8	Maanomistus	10
2.9	Muut suunnitelmat ja päätökset	10
2.10	Rakennettu ympäristö	10
2.10.1	Maankäyttö	10
2.11	Liikenne	11
2.11.1	Ajoneuvoliikenne	11
2.11.2	Jalankulku ja pyöräily	12
2.11.3	Sisäinen liikenne ja pysäköinti	13
2.11.4	Joukkoliikenne	13
2.12	Luonnonolosuhteet	13
2.13	Suojelukohteet	13
2.14	Ympäristön häiriötekijät	13
3	Asemakaavan tavoitteet	14
3.1	Kaupungin tavoitteet kaavoitukselle	14
4	Asemakaavan kuvaus	14
4.1	Yleisperustelut	14
4.2	Mitoitus	14
4.3	Maankäyttö	14
4.3.1	Korttelialueet	14
4.4	Liikenne	14
4.4.1	Ajoneuvoliikenne	14
4.4.2	Jalankulku ja pyöräily	15
4.4.3	Sisäinen liikenne ja pysäköinti	15
4.4.4	Joukkoliikenne	15
4.4.5	Esteettömyys	16
4.5	Suojelukohteet	16

4.6	Ympäristön häiriötekijät	16
5	Asemakaavaratkaisun vaikutukset	16
5.1	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.....	16
5.2	Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön	16
5.3	Vaikutukset liikenteeseen	16
6	Asemakaavan toteutus.....	17
6.1	Rakentamisaikataulu	17
7	Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus	17
7.1	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavan valmisteluaineisto	17
7.1.1	Valmisteluaineiston nähtävilläolo	17
7.1.2	Valmisteluaineistosta saatu palaute ja miten se otettiin huomioon	17
7.2	Kaavaehdotus.....	17
7.2.1	Kaavaehdotuksen nähtävilläolo	17
7.2.2	Kaavaehdotuksesta saatu palaute ja miten se otettiin huomioon	17
7.3	Kaavan hyväksyminen.....	18
7.4	Yhteistyö kaavan valmistelun aikana	19
7.5	Käsittelyvaiheet	19

Liitteet

Liite 1, Seurantalomake

Liite 2, Katukartta ja ohjeelliset poikkileikkaukset

Luettelo kaavaa koskevasta materiaalista

Suunnitteluaineistoon kuuluvat kaavakartta ja kaavaselostus.

1 Tiivistelmä

1.1 Alueen nykytila

Suunnittelualue käsittää Paciuksentietä osan, joka rajautuu pohjoisessa vireillä olevaan Högnäsin asemakaava-alueeseen sekä etelässä hyväksytyyn, mutta ei vielä lainvoimaiseen Hepokorvenkallion asemakaava-alueeseen. Tieosuuden pituus on noin 500 metriä. Paciuksentie on valtion maantie, jolla on yksi ajokaista suuntaansa. Asfaltoidun ajoradan leveys vaihtelee noin 5,5 ja 6,5 metrin välillä. Tieosuudella ei ole kevyen liikenteen väylää. Kaava-alue kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, Bodomjärven ympärillä sijaitsevaan kartano- ja kyläympäristöön. Kaava-aluetta ympäröivä alue on eteläosassa metsäistä ja alueen pohjoisosasta vuosisatoja vanhaa viljelymaisemaa tilakeskuksineen. Kaava-alueella pohjoisosassa sijaitsee luonnonmuistomerkkinä rauhoitettu Hanabäckin tammi ja kaava-alueen eteläosassa kasvava toinen, maisemallisesti merkittävä, tammi.

1.2 Asemakaavan sisältö ja mitoitus

Suunnittelualueella ei aiempaa asemakaavaa. Asemakaavalla muodostetaan kylätiemäinen katualue, joka sijoittuu pohjoisessa vireillä olevan Högnäsin asemakaava-alueen ja etelässä vireillä olevan Hepokorvenkallion asemakaava-alueen väliin. Asemakaava ei sisällä rakennusoikeutta.

Suunnittelualueen koko on 5 869 m².

1.3 Suunnittelun vaiheet

Aloite asemakaavan laatimiseksi tuli Espoon kaupungilta helmikuussa 2022.

MRA 30 §:n mukainen kuuleminen järjestettiin osallisille lähetetyllä kuulemiskirjeellä. Osallisille varattiin mahdollisuus lausua mielipiteensä suunnitelmasta 21.3.2022 mennessä.

Kaavaehdotus oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 20.2.-21.3.2023.

Nähtävilläolon jälkeen asemakaavan muutoksen hyväksymisestä päättää kaupunkisuunnittelulautakunta.

2 Lähtökohdat

2.1 Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet

Asemakaavan muutos tukee valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutusta.

2.1.1 Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta.
- Tavoitellaan edellytyksiä vähähiiliselle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijassa olemassa olevaan rakenteeseen.

2.1.2 Tehokas liikennejärjestelmä

- Edistetään liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja.

2.1.3 Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallintaa varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

2.1.4 Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

2.1.5 Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotantoon ja sen logistiin tarpeisiin.
- Turvataan energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet.

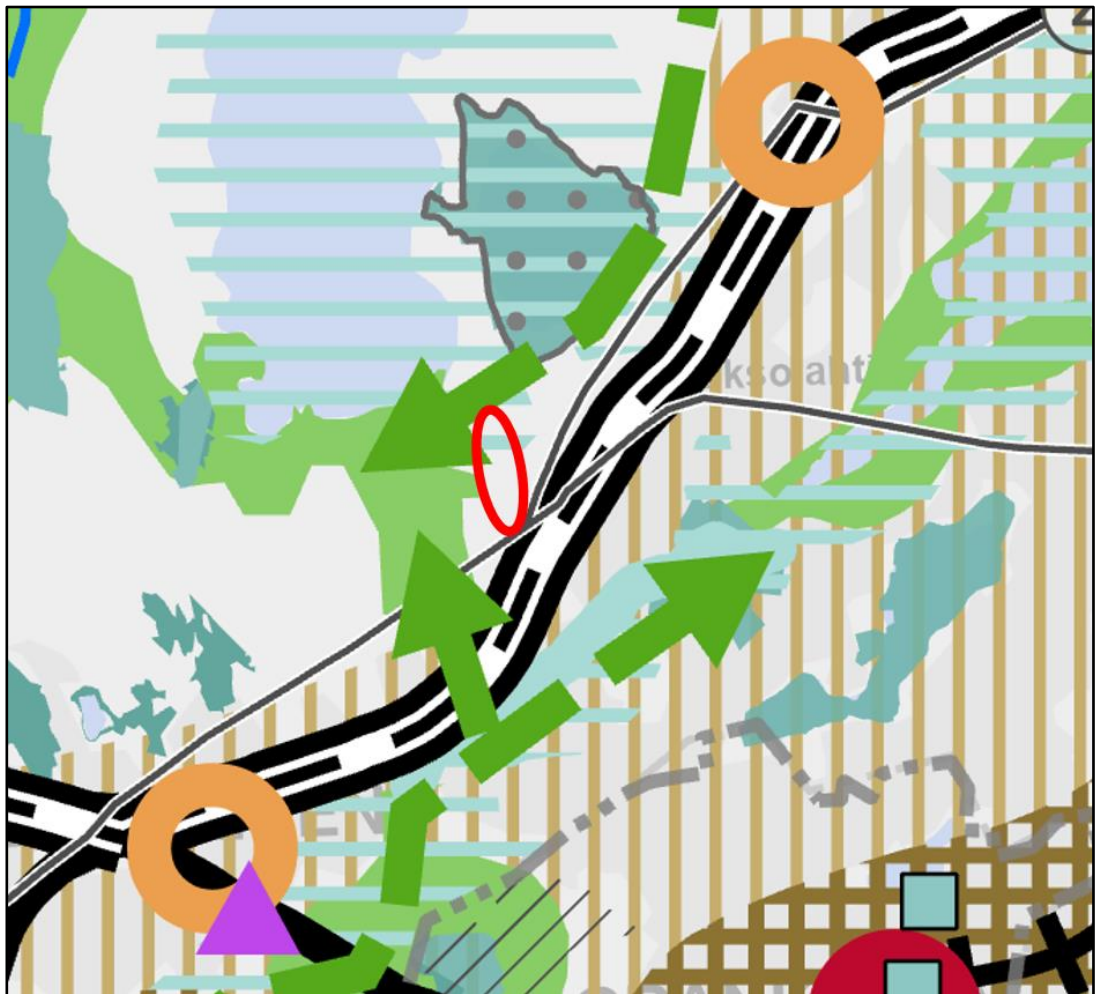
2.2 Maakuntakaava

Voimassa olevat:

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi 25.8.2020 Uusimaa-kaavan 2050. Uusimaa-kaava 2050 tuli pääosin voimaan 4.9.2021 niiltä osin kuin valitukset hylättiin hallinto-oikeudessa. Aiemmistä maakuntakaavoista jäi voimaan Natura 2000 -alueisiin ja luonnonsuojelualueisiin liittyviä merkintöjä. 4. vaihemaakuntakaavasta jäi voimaan

kaavan tuulivoimaratkaisu. Uusimaa-kaavan käsittely jatkuu vielä korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Uusimaa-kaava 2050:ssä suunnittelualue sijoittuu Kehä III:n ja Bodom- ja Matalajärven välisen kannaksen väliselle alueelle. Alue kuuluu pohjoisosastaan turkoosilla vaakaraidoituksella merkittyyn maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (Snettans-Rödskogin kylä- ja viljelymaisema). Suunnittelualueen pohjoispuolitse on vihreällä nuolikatkoviivalla osoitettu viheryhteystarve, jonka toteuttaminen edellyttää muusta maankäytöstä johtuvaa yhteensovittamista. Merkintä ei osoita yhteyden tarkkaa sijaintia. Suunnittelualueen länsipuolella sijaitsee vihreällä värillä ilmaistu virkistysalue.

Kuva 2. Ote Uusimaa 2050 -maakuntakaavasta. Kaava-alueen sijainti on esitetty punaisella rajauksella.

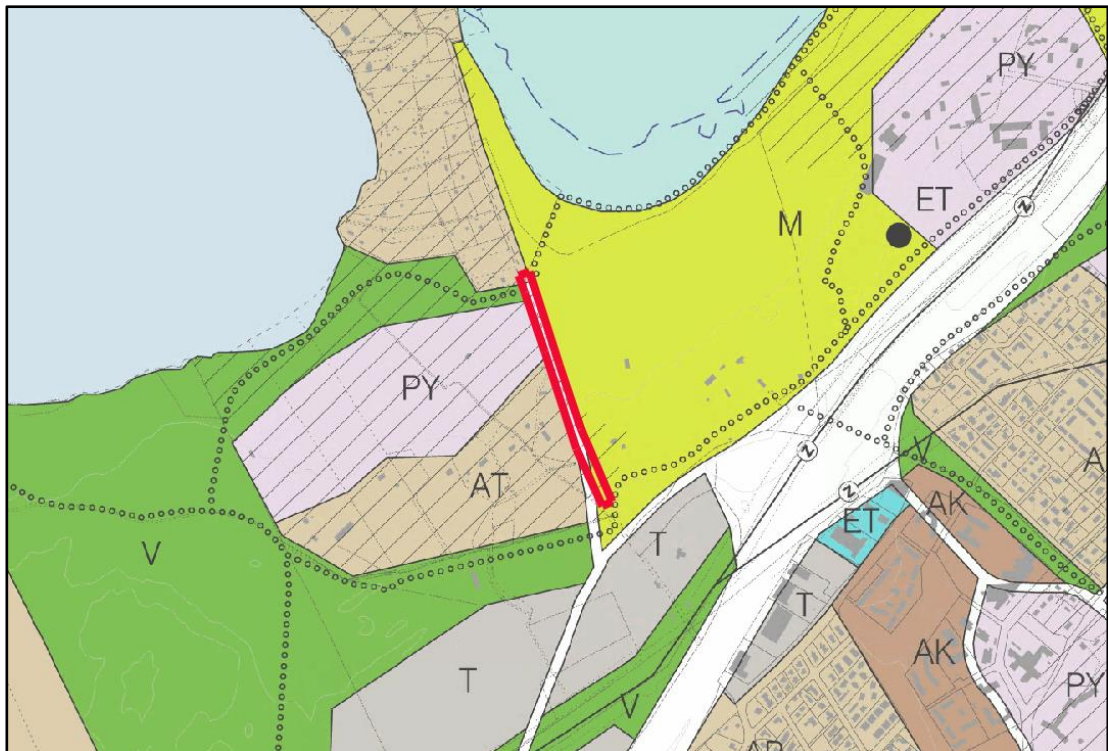
2.3 Yleiskaava

Voimassa olevat:

Espoon pohjoisosien yleiskaava, osa I

Suunnittelualue käsittää pääosan kahdesta pohjoisimmasta suuralueesta. Kaava sai lainvoiman vuonna 1997.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa (osa I) suunnittelualue sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaisen (M) ja kyläalueen (AT) sekä julkisten palveluiden ja hallinnon alueiden (PY) väliin osoitetulle katualueelle. Suunnittelualueen pohjoispää ulottuu Högnäsin kyläalueen kulmalle. Suunnittelualueen länsipuolella sijaitsee raidoituksella osoitettu kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristö (Snettans-Rödskogin kylä- ja viljelymaisema). Suunnittelualueen etelä- ja pohjoispuolitse on pallomerkein osoitettu pääulkolureitin ohjeellinen sijainti.

Kuva 3. Ote epävirallisesta Espoon yleiskaavayhdistelmästä. Kaava-alueen sijainti on esitetty punaisella rajauksella.

Vireillä olevat:

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava

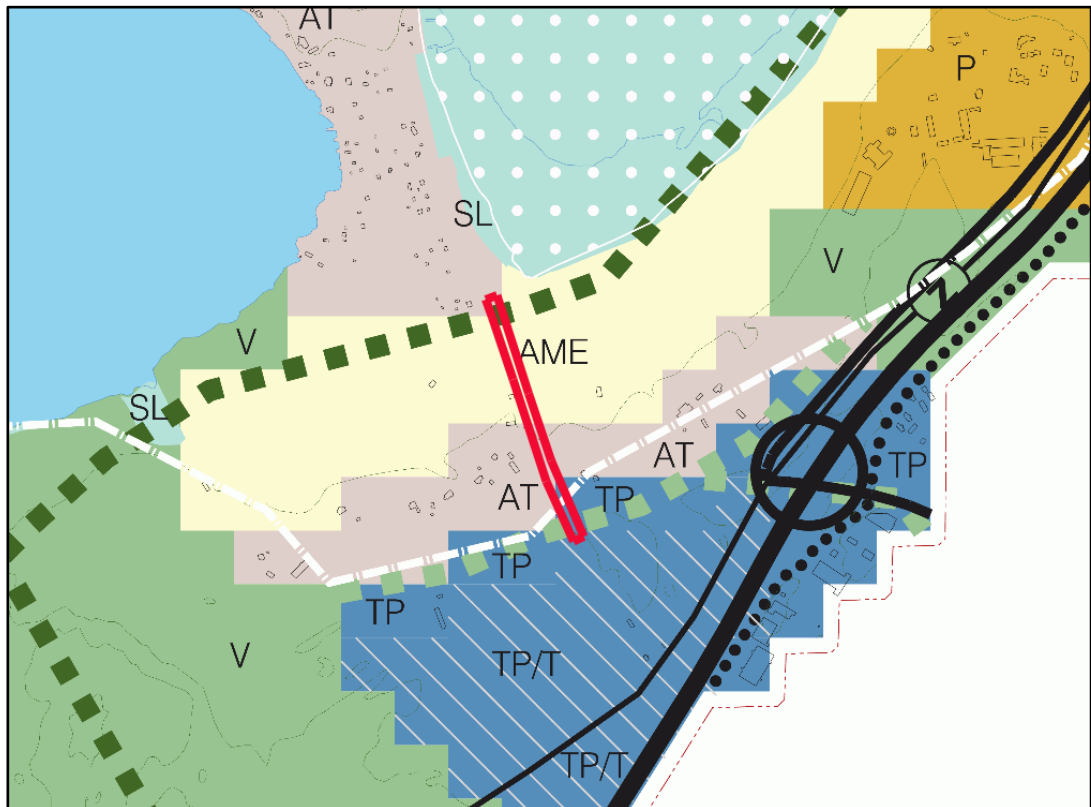
Valtuusto hyväksyi Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan 7.6.2021.

Uudenmaan ELY-keskus haki oikaisua pohjois- ja keskiosien yleiskaavan hyväksymispäätökseen. Oikaisukehutus merkitsi, että valtuuston oli tehtävä yleiskaavasta uusi päätös kuuden kuukauden kuluessa oikaisukehotuksesta, eli viimeistään 8.1.2022.

Kaupunginvaltuusto päätti uudelleen Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan hyväksymisestä 15.11.2021.

Yleiskaavasta tehdyt valitukset ovat tällä hetkellä Helsingin hallinto-oikeuden käsiteltävänä. Alueella voimassa olevat toimenpiderajoitukset jatkuvat, kunnes yleiskaavan hyväksymispäätös saa lainvoiman.

Hyväksytyllä Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavalla suunnittelualue ulottuu avoimen maisematilan elinkeinoalueen (AME) sekä kyläalueen (AT) läpi. Alueen pohjois-pää rajoittuu Högnäsin kyläalueeseen ja eteläpää elinkeinoelämän alueeseen (TP). Pääosa suunnittelualueesta kuuluu valkoisella katkoviivalla rajatun arvokkaan kulttuuriympäristön piiriin. Tumman vihreällä katkoviivalla on osoitettu maakunnallisen ekologisen yhteyden ohjeellinen sijainti ja vaalean vihreällä katkoviivalla virkistysviheryhteyden sijainti. Suunnittelualueen koillispuolella sijaitsevalle Matalajärvelle on osoitettu luonnonsuojelualueen merkintä SL.

Kuva 4. Ote hyväksytystä, mutta vielä vahvistamattomasta yleiskaavasta. Kaava-alueen sijainti on esitetty punaisella rajauksella.

2.4 Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Suunnittelualueen pohjoispuolella on vireillä asemakaavahanke 633000 Högnäs, jossa tavoitteena on muuttaa nykyinen huvila- ja omakotialue väljäksi erillispientalo-alueeksi alueen luonnon, kulttuuriympäristön ja maiseman erityispiirteet suojellen. Högnäsin asemakaavan toteuttaminen edellyttää Paciuksentietä koskevan asemakaavan toteuttamista ja kadunpitopäätöksen tekemistä. Kaduksi muuttaminen edellyttää kaavan hyväksymisen jälkeen tehtävää kadunpitopäätöstä.

Suunnittelualueen eteläpuolella on asemakaavahanke 633300 Hepokorvenkallio, joka on hyväksytty Espoon valtuustossa 15.11.2021. Päätöksestä on valitettu ja se on tällä hetkellä korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyssä.

2.5 Rakennusjärjestys

Valtuusto hyväksyi Espoon kaupungin rakennusjärjestyksen 12.9.2011 (§ 112). Rakennusjärjestys astui voimaan 1.1.2012.

2.6 Rakennuskiellot

Kaava-alueella ei ole voimassa rakennuskieltoa.

2.7 Pohjakartta

Pohjakartta mittakaavassa 1:1000 on Espoon Kaupunkitekniikan keskuksen laatima ja se täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 54a pykälän vaatimukset.

2.8 Maanomistus

Paciuksentien omistaa Väylävirasto eli valtio.

2.9 Muut suunnitelmat ja päätökset

Paciuksentien pohjoispuolella on vireillä Högnäsin asemakaavahanke. Sen tavoitteena on täydennysrakentaa Högnäsin aluetta lisäämällä sinne vakituista omakoti-asutusta. Katualueeksi muutettava Paciuskentie palvelee Högnäsin asemakaava-alueita ja liittää sen muuhun elimellisesti muuhun asemakaavoitettuun Espooseen.

2.10 Rakennettu ympäristö

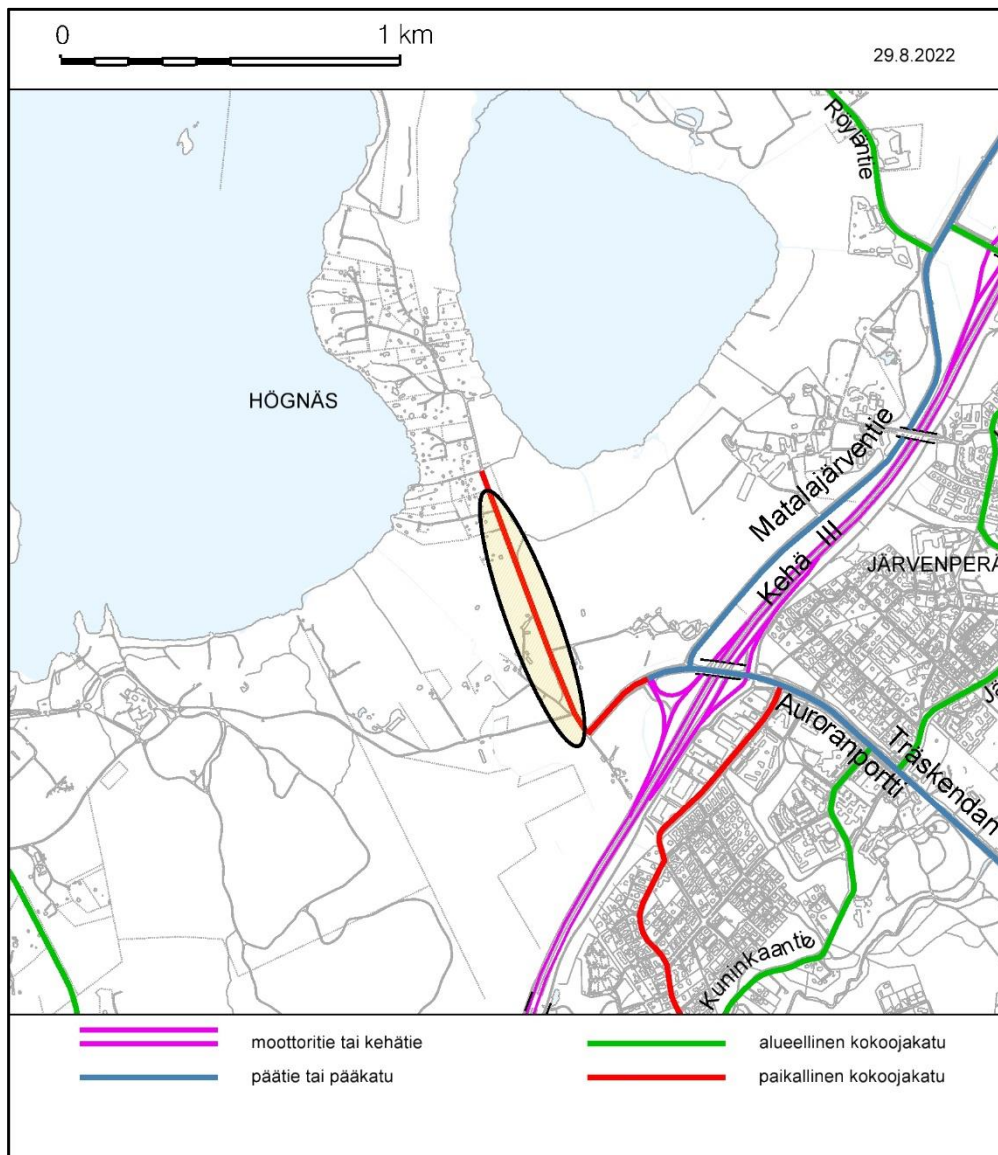
2.10.1 Maankäyttö

Suunnittelualue koostuu pääosin päällystetystä Paciuskentiestä sekä sen piennar-alueista. Paciuskentie on valtion maantie, jolla on yksi ajokaista suuntaansa. Asfaltoidun ajoradan leveys vaihtelee noin 5,5 ja 6,5 metrin välillä.

2.11 Liikenne

2.11.1 Ajoneuvoliikenne

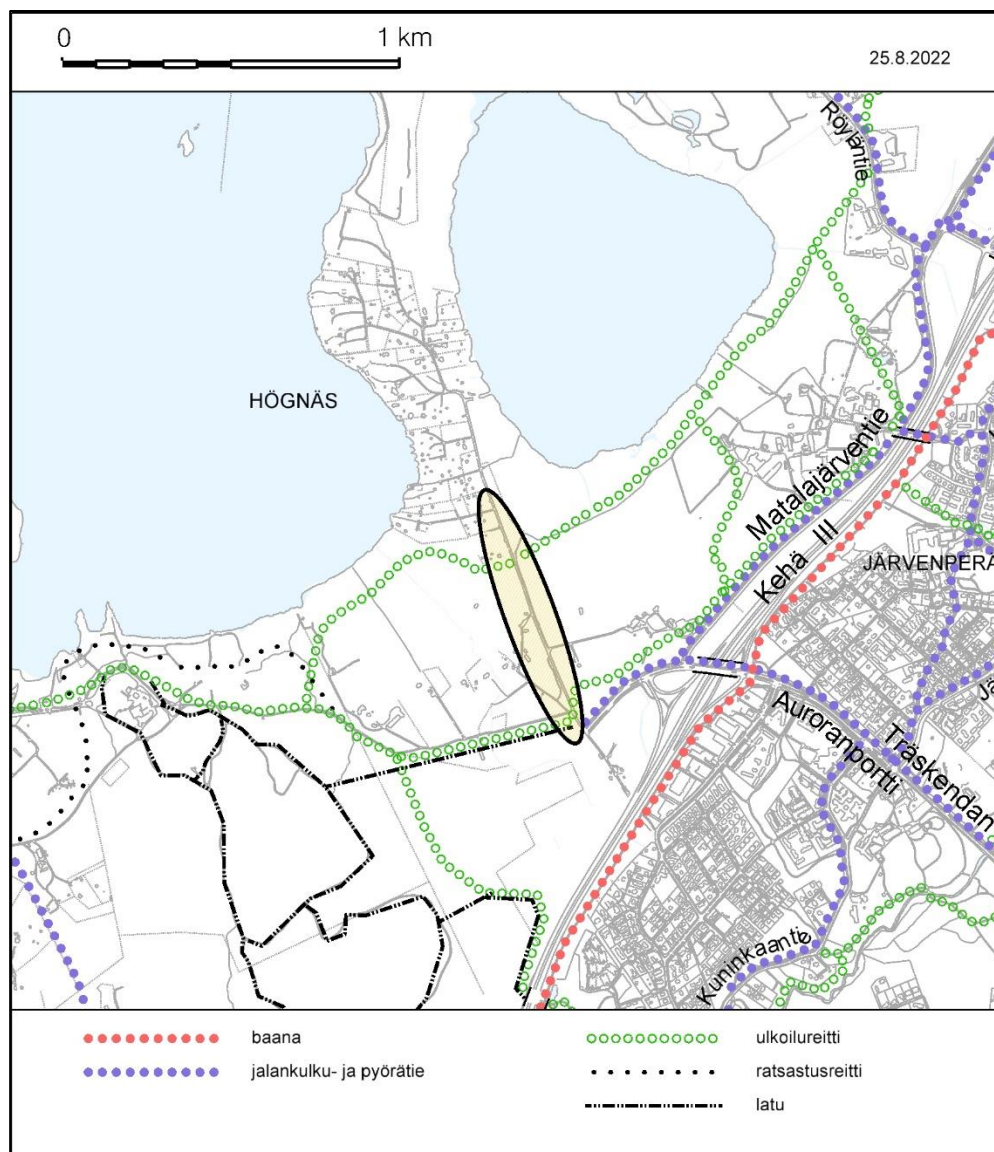
Paciuksentien lähialue on pitkälti kaavoittamatonta. Alueella ei siten juurikaan ole kaupungin omistamia ja ylläpitämiä katuja, vaan kulkuyhteydet muodostuvat valtion tieverkosta sekä yksityisteistä. Ajoneuvoliikenteen tavoiteverkossa Paciuksentie on paikallinen kokoojaku, joka yhdistää Högnäsin pientaloalueen Hepokorventien (paikallinen kokoojaku) kautta Matalajärventiehen (päätie) sekä Järvenperänsolmun kautta Kehä III:lle. Järvenperä ja Lippajärvi ovat lähimmät alueet kehätien toisella puolella. Paciuksentien liikennemäärä oli vuonna 2019 noin 500 ajoneuvoa arkivuorokaudessa. Högnäsin alueen kaavoituksen myötä liikennemäärän Paciuksentiellä on arvioitu olevan lopputilanteessa noin 750 ajoneuvoa arkivuorokaudessa.

Kuva 5. Suunnittelualueen sijainti ajoneuvoliikenteen tavoiteverkossa.

2.11.2 Jalankulku ja pyöräily

Alueen teillä on pääsääntöisesti sekaliikennejärjestely, jossa jalankulkua ja pyöräliikennettä ei ole eroteltu autoliikenteestä. Jalankulun ja pyöräliikenteen tavoiteverkossa Kehä III:n sisäreunalla on pyöräilyn laatureitti eli baanayhteys. Hepokorventielleä kohti Matalajärventietä ja Auroranportin kautta Järvenperään ja Lippajärvelle on jalankulku- ja pyörätieväyliä. Paciuksentien läheisyydessä on myös useita ulkoilureittejä ja Oittaaan ulkoilureitti- ja latuverkosto on lähistöllä tien länsipuolella.

Kuva 6. Suunnittelualan sijainti jalankulun ja pyöräliikenteen tavoiteverkossa.

2.11.3 Sisäinen liikenne ja pysäköinti

Paciuksentien asemakaava-alueeseen sisältyy noin 500 metrin osuus Paciuksentiestä. Tien eteläpää ulottuu hyväksytyyn Hepokorvenkallion datakeskuksen asemakaava-alueeseen ja pohjoispää vireillä olevaan Högnäsin pientaloalueen asemakaavaan. Paciuksentien kaava-alue kattaa näiden kaavojen väliin jäävän osan Paciuksentiestä.

Paciuksentie on nykytilassa valtion maantie, jolla on yksi ajokaista suuntaansa. Asfaltoidun ajoradan leveys vaihtelee noin 5,5 ja 6,5 metrin välillä. Jalankulku ja pyöräliikenne käyttää tien reunoja, pientareita ei ole. Nyt kaavoitettavana oleva osuus on melko suora ja tasainen lukuun ottamatta tien eteläpäässä olevaa lyhyttä ja jyrkähköä mäkeä.

2.11.4 Joukkoliikenne

Paciuksentiellä liikennöi linja 225 (Högnäs - Leppävaaran asema) sekä sen variaatio 225K (Högnäs - Leppävaara). Syksyllä 2022 molemmat linjat liikennöivät maanantaista perjantaihin noin kello 7-17 välillä yhteensä noin kerran tunnissa ja ruuhka-aikoina hieman useammin. Asemakaavoitettavalla osuudella on yksi pysäkkipari. Pysäkit ovat toteutuneet ajoratapysäkkeinä ilman erillistä odotustilaa matkustajille.

Kattavammat joukkoliikenteen yhteydet ovat Kehä III:n toisella puolella Auroranportin, Träskändan puistotien ja Järvenperäntien liittymässä.

2.12 Luonnonolosuhteet

Kaava-aluetta ympäröivä alue on eteläosassa metsäistä ja alueen pohjoisosasta vuosisatoja vanhaa viljelymaisemaa tilakeskuksineen. Kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsee luonnonmuistomerkkinä rauhoitettu Hanabäckin tammi ja kaava-alueen eteläosassa kasvava toinen, maisemallisesti merkittävä, tammi.

2.13 Suojelukohteet

Kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsee luonnonmuistomerkkinä rauhoitettu Hanabäckin tammi.

2.14 Ympäristön häiriötekijät

Suuntaa-antavan Pääkaupunkiseudun ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen (2017) mukaan asemakaava-alueen eteläosaan kantautuu lievää Kehä III:n tieliikenteen aiheuttamaa melua.

3 Asemakaavan tavoitteet

3.1 Kaupungin tavoitteet kaavoitukselle

Kaupungin tavoitteena on laatia asemakaava, jolla vireillä oleva Högnäsin pientalo-kaava yhdistyy kaavallisesti muuhun Espoon kaupungin asemakaavoitettuun alueeseen.

4 Asemakaavan kuvaus

4.1 Yleisperustelut

Asemakaavalla laaditaan katualue, joka yhdistää hyväksytyn Hepokorvenkallion ja vireillä olevan Högnäsin asemakaava-alueen. Näin Högnäsin kaava-alue ei jää erilliseksi saarekkeeksi, vaan on osa laajempaa yhtenäistä asemakaavoitettua aluetta.

Katualue suunnitellaan pääosin kylätiemäiseksi. Siinä ajoneuvoliikenteelle osoitetaan 3,5 metriä leveä kylätieosuus ja sen molemmille puolille noin 2 metriä leveät pientareet jalankululle ja pyöräilylle. Kohtaamistilanteessa autot väistävät tilapäisesti osittain pientareen puolelle, mikäli siellä on tilaa. Autoliikenne väistää myös jalankulkijoita ja pyöräliikennettä, jotka käyttävät pientareita.

Kylätieperiaatteella toteutettavan katuosuuden kokonaisleveys jää pienemmäksi kuin kaksisuuntaisella ajoradalla ja erillisellä jalankulun ja pyöräilyn väylällä toteutettavan ratkaisun vaatima tilantarve. Näin pienennetään aiheutuvaa haittaa katualueen viereisille viljelyalueille sekä huomioidaan maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.

4.2 Mitoitus

Kaava-alueen pinta-ala on 5 869 m².

Kaava-alueella ei ole rakennusoikeutta.

4.3 Maankäyttö

4.3.1 Korttelialueet

Kaava-alueella ei ole korttelialueita.

4.4 Liikenne

4.4.1 Ajoneuvoliikenne

Asemakaavalla ei ole vaikutuksia ajoneuvoliikenteen verkkoon. Kyseessä on pitkälti hallinnollinen muutos, jonka tavoitteena on muuttaa valtion tie kaduksi sekä mahdollistaa kadun liikennejärjestelyjen kehittäminen.

4.4.2 Jalankulku ja pyöräily

Asemakaavalla ei ole suoria vaikutuksia alueen jalankulun ja pyöräliikenteen verkostoon. Paciuksentien liikennejärjestelyissä on pyritty huomioimaan jalankulun ja pyöräliikenteen järjestelyjen parantaminen.

4.4.3 Sisäinen liikenne ja pysäköinti

Paciuksentien katualueen tilavaraus on mitoitettu kylätieperiaatteella. Kylätie on liikennejärjestely, jossa merkitään normaalia leveämpi piennar normaalia kapeamman ajoradan molemmille puolille. Kohtaamistilanteessa autot väistävät tilapäisesti osittain pientareen puolelle, mikäli siellä on tilaa. Autoliikenne väistää myös jalankulkijoita ja pyöräliikennettä, jotka käyttävät pientareita.

Kylätietä esitetään, sillä se mahdollistaa jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantamisen suhteellisen kevein toimin. Kylätie sopii pääasiassa haja-asutusalueille ja rakentamattomille alueille, joissa autoliikenteen määrät ja ajonopeudet ovat maltilliset. Koska autoliikenne käyttää kapeaa ajorataa kadun keskellä, tulee kohtaamisnäkemien olla riittävät koko matkalla. Kaava-alueen eteläosassa kohtaamisnäkemä ei ole kylätielle riittävä suuren kummun takia. Tästä syystä kylätietä ei voida toteuttaa kaava-alueen koko matkalta. Kylätien alku on siirretty pohjoisemmaksi kohtaan, jossa on riittävät kohtaamisnäkemät.

Paciuksentien varsi on pitkälti rakentamatonta tai maankäyttö koostuu kylämaisesta asutuksesta. Kylätie mahdollistaa jalankulun ja pyöräliikenteen houkuttelevuuden parantamisen verrattuna sekaliikennekatuun. Vaadittavan katualueen leveys on kuitenkin kohtuullinen ja mahdollistaa Högnäsin alueella olevien suurien tammien, ympäröivän maankäytön sekä maiseman huomioimisen.

Liitteenä olevasta katukartasta selviää muun muassa kylätiemäisen osuuden sijainti sekä katualueen leveys eri leikkauskohdissa.

4.4.4 Joukkoliikenne

Asemakaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia joukkoliikenteen järjestämiseen. Kylätie sopii myös yhteyksille, joilla on maltillisesti linja-autoliikennettä. Paciuksentien pysäkiolosuhteet paranevat, kun matkustajat voivat odottaa ja nousta kyydistä piennaralueille.

Kylätiellä pysäkkijärjestelyt on mitoitettu Väylän Pyöräliikenteen suunnitteluohjeen (2020) mukaisesti siten, että jalankulku- ja pyöräliikenne kiertää pysäkin takaa. Ajoradalle on mitoitettu linja-autolle pysäkkisyvennys, jolloin ajorata on vapaa ohittavalle liikenteelle. Piennaralue kiertää pysäkkisyvennyksen takaa.

4.4.5 Esteettömyys

Kylätie ei ole esteetön ratkaisu esimerkiksi näkörajoitteisen henkilöiden näkökulmasta, sillä esimerkiksi opaskoira ei hahmota sitä. Pyörätuolilla, rollaattorilla tai muulla apuvälineellä kulkevan kannalta keskeistä on päällysteen tasaisuus.

4.5 Suojelukohteet

Paciuksentiellä kasvaa kaksi maisemallisesti merkittävä vanhaa tammea, joista pohjoisempi on luonnonsuojelulain mukaisena luonnonmuistomerkkinä suojeltu. Puiden säilyminen turvataan kaavamääräyksellä, jonka mukaan puiden kasvuolosuhteet tulee turvata. Katu on katukartan mukaisesti suunniteltu siten, että se jättää puille riittävän kasvuympäristön. Puut juuristoalueineen tulee suojata työmaa-aikana yhtenäisellä suoja-aidalla.

4.6 Ympäristön häiriötekijät

Alueelle kantautuu lievää Kehä III:n tieliikenteen aiheuttamaa melua. Paciuksentien käyttötarkoitus huomioiden melu ei ole merkittävää.

5 Asemakaavaratkaisun vaikutukset

5.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Asemakaavamuutos lisää Paciuksentiellä kulkevien ihmisten ja liikenteen turvallisuutta. Katualueella sijaitsee kaksi vanhaa tammea, joiden elinympäristöt turvataan.

5.2 Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Asemakaavamuutoksen vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön ovat vähäiset, sillä kaavaratkaisussa on huomioitu alueen kulttuuriympäristölliset ja maisemalliset arvot. Katualueen mitoitus on suunniteltu vanhaa tielinjausta seurailevaksi ja mahdollisimman kapeaksi, jotta ympäristöön kohdistuu mahdollisimman vähän muutoksia. Maisemallisesti merkittävät tammet suojellaan asemakaavalla. Kaavan mukaisen katualueen rakentaminen vaikuttaa kuitenkin katualueen lähiympäristöön vähäisesti, sillä kylätien rakentaminen vaatii hieman lisätilaa suhteessa olevaan tielinjaukseen. Tällä voi olla vaikutuksia peltoalueen reunassa tai esimerkiksi avo-ojien linjauksiin.

5.3 Vaikutukset liikenteeseen

Paciuksentien kaavamuutoksella ei itsellään ole vaikutusta liikennemääriin. Liikennemäärä oli vuonna 2019 noin 500 ajoneuvoa arkivuorokaudessa. Högnäsin alueen kaavoituksen myötä liikennemäärän Paciuksentiellä on arvioitu olevan lopputilanteessa noin 750 ajoneuvoa arkivuorokaudessa

6 Asemakaavan toteutus

6.1 Rakentamisaikataulu

Asemakaavan mukainen katualueen rakentaminen tulee mahdolliseksi asemakaavan saatua lainvoiman.

7 Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

7.1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavan valmisteluaineisto

7.1.1 Valmisteluaineiston nähtävilläolo

Asemakaavan muutosten vaikutusten ollessa vähäisiä voidaan MRL 63 §:n mukaisesti jättää osallistumis- ja arviointisuunnitelma laatimatta. MRA 30 §:n mukainen kuuleminen järjestettiin osallisille lähetetyllä 21.2.2022 päivätyllä kuulemiskirjeellä. Osallisilla oli mahdollisuus lausua mielipiteensä suunnitelmasta 7.3. – 21.3.2022. Suunnitelmasta jätettiin kaksi mielipidettä.

7.1.2 Valmisteluaineistosta saatu palaute ja miten se otettiin huomioon

Kuulemiskirjeeseen saatiin kaksi mielipidettä. Molemmissa kiinnitettiin huomiota muodostettavan kadun sijaintiin ja leveyteen. Mielipiteen esittäjät esittivät muun muassa kevyen liikenteen väylän sijoittamista kadun itäpuolelle, historiallisen kiviportin ja sitä ympäröivän puuston säilyttämistä, järeän vanhan tammen huomioimista sekä Ollaksen tilakeskukseen kääntyvän tieliittymän riittävän leveää mitoitus.

Kaavaehdotuksessa huomioitiin saatuja palautteita. Kaava-alueen eteläkulman ulkopuolella sijaitseva historiallinen kiviportti säilyy ja Ollaksen tilakeskukseen kääntyvän tieliittymän leveyttä ei kavenneta. Kaava-alueella oleva vanha tammi suojellaan kaavalla. Kylätiemäisellä ratkaisulla mahdollistetaan kevyen liikenteen käyttö ja turvallinen liikkuminen pysäkeille ajoneuvokaistan molemmilla puolilla.

7.2 Kaavaehdotus

7.2.1 Kaavaehdotuksen nähtävilläolo

Asemakaavan muutosehdotus oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 20.2.-21.3.2023.

7.2.2 Kaavaehdotuksesta saatu palaute ja miten se otettiin huomioon

Kaavaehdotukseen saatiin viisi lausuntoa ja kannanottoa sekä kaksi muistutusta. Caruna Espoo Oy:llä ja HSL:llä ei ollut kaavaehdotukseen juuri huomautettavaa.

Uudenmaan ELY-keskus kiinnitti huomiota, että kaavaselostuksen lähtötiedoissa (2.luku) puuttui kirjaus valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista sekä kirjaus vireillä

olevasta Högnäsin asemakaavasta Paciuksentien pohjoispuolella. Näistä osin tehtiin kaavaselostukseen tekstitäydennykset kohtiin 2.1, 2.4 sekä 2.9.

Lisäksi ELY-keskus katsoi, että kaava-alueen ulkopuolella, Paciuksentien laidassa sijaitseva luonnonmuistomerkkinä rauhoitettu Hanabäckin tammi tulisi lisätä kaava-alueeseen ja antaa sama kasvuolosuhteet turvaava kaavamääräys kuin toiselle maisemallisesti merkittävälle tammelle. Myös Espoon kaupungin ympäristösuojelu kiinnitti huomiota samaan asiaan. Näin tehtiinkin; pohjoisosassa sijaitseva toinen tammi lisättiin kaava-alueeseen ja sille osoitettiin sama kaavamääräys kuin alueen keski-osassa olevalle tammelle.

Espoon kaupunkitekniikan keskuksen kannanotossa esitettiin näkemys, että Paciuksentien tilavaraus ei ole riittävä turvallisen katualueen toteuttamiseksi. Pääosa Paciuksentiestä toteutetaan kylätieperiaatteella. Siinä toteutettavan katuosuuden kokonaisleveys jää pienemmäksi kuin kaksisuuntaisella ajoradalla ja erillisellä jalankulun ja pyöräilyn väylällä toteutettavan ratkaisun vaatima tilantarve. Molemmiin puolin ajorataa suunnitellut jalankulun ja pyöräilyn pientareet lisäävät näiden turvallisuutta. Nopeusrajoitusta alentamalla voidaan myös lisätä kadun liikenneturvallisuutta. Lausunnon perusteella ei tehty kaavaehdotukseen muutoksia.

Läheisen maatilalan omistajat esittivät muistutuksessa moitteensa kaavaa vastaan. He näkevät, että katutila vaatii merkittäviä muutoksia tien profiiliin sekä jalkakäytäviä, reunakiveyksiä ja sadevesikaivoja, jotka hankaloittavat maatalouskoneiden liikuttamista. Kylätieperiaatteella toteutettavan katuosuuden kokonaisleveys jää pienemmäksi kuin kaksisuuntaisella ajoradalla ja erillisellä jalankulun ja pyöräilyn väylällä toteutettavan ratkaisun vaatima tilantarve. Näin pienennetään aiheutuvaa haittaa katualueen viereisille viljelysalueille sekä huomioidaan maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Kaduksi muodostamisen yhteydessä ei Paciuksentielle ole toistaiseksi suunnitteilla katukiveyksiä. Sadevesikaivoja tarve ratkaistaan lopullisesti katusuunnitelmassa, joka laaditaan myöhemmin.

Espoon ympäristöyhdistyksen muistutuksessa kiinnitettiin huomiota kaavan toteuttamiskelpoisuuteen, kaavaselostuksessa olleeseen liikennemäärien epäloogisuuteen, vanhojen tammien elinkelpoisuuteen sekä Högnäsin alueen houkuttelevuuden ja saavutettavuuden paranemisen synnyttämään Natura-alueen vaarantumiseen. ELY-keskus on korostanut, että Högnäsin asemakaavan toteuttaminen edellyttää Paciuksentietä koskevan asemakaavan toteuttamista ja kadunpitopäätöksen tekemistä. Kaavaehdotuksen yhteydessä esiintyneitä liikennemääräennusteita on korjattu kaavaselostukseen. Molemmat vanhat tammet on suojeltu asemakaavalla ja niitä turvaavalla kaavamääräyksellä. Paciuksentien asemakaavan vaikutus Högnäsin Natura-alueen houkuttelevuuteen tulee olemaan hyvin vähäinen, ellei olematon.

7.3 Kaavan hyväksyminen

Asemakaavan hyväksyy kaupunkisuunnittelulautakunta.

7.4 Yhteistyö kaavan valmistelun aikana

Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen asemakaavoituksen palvelualueella kaavan valmistelusta on vastannut

- Juha Miettinen, asemakaavainsinööri
- Valtteri Nurminen, suunnitteluinsinööri
- Anja Karhula, maisema-arkkitehti
- Artur Närvänen, suunnitteluavustaja

7.5 Käsittelyvaiheet

Lyhenteet:

- ksj = kaupunkisuunnittelujohtaja
- akp = asemakaavapäällikkö
- ksl = kaupunkisuunnittelulautakunta
- kh = kaupunginhallitus
- ekyj = kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto
- taja = kaupunkihallituksen tila- ja asuntojaosto
- kv = valtuusto

Päivämäärä	Taho	Tapahtuma
21.2.2022	ksj	OAS ja valmisteluaineisto nähtäville
7.3.-21.3.2022		Valmisteluaineisto nähtävillä (MRA 30 §)
18.1.2023	ksl	Kaavaehdotus nähtäville
20.2.-21.3.2023		Kaavaehdotus nähtävillä
16.8.2023	ksl	Kaavaehdotuksen hyväksyminen

